

"Zekice, komik ve şaşırtıcı."

The Guardian

SALLY ROONEY

ROMAN

ARKADAŞLARLA SOHBETLER

ÇEVİRİ: PINAR UMMAN



♥ can
çağdaş



SALLY ROONEY
ARKADAŞLARLA
SOHBETLER

Can Çağdaş

Arkadaşlarla Sohbetler, Sally Rooney

İngilizce aslından çeviren: Pınar Umman

Conversation with Friends

İlk baskı: 2017

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Faber & Faber

© 2017, Sally Rooney

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Aralık 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 20 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Tasarım: gray318

Görsel © Elliana Esquivel

Kapak uygulama: Aylin Güler / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-6384-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SALLY ROONEY
ARKADAŞLARLA
SOHBETLER

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Pınar Umman

♥can

Sally Rooney'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Normal İnsanlar, 2019

Güzel Dünya, Neredesin?, 2022

Intermezzo, 2024

SALLY ROONEY, 1991'de İrlanda'da doğdu. İlk romanı *Arkadaşlarla Sohbetler* 2017'de, *Normal İnsanlar* 2018'de ve *Güzel Dünya Neredesin?* 2021 yılında yayımlandı. *Normal İnsanlar* Hulu ve BBC tarafından diziyeye aktarıldı. Öykü ve denemeleri *The New Yorker*, *Granta*, *The London Review of Books* ve *The Stinging Fly*'da yayımlandı. Rooney, County Mayo, İrlanda'da yaşıyor.

PINAR UMMAN, 1990'da İstanbul'da doğdu. Liseyi Robert Kolej'de okuduktan sonra 2013 yılında Princeton Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nden mezun oldu. İstanbul'da eğitim, yayıncılık ve sanat sektörlerinde çalıştı ve 2021'de Sabancı Üniversitesi Kültürel Çalışmalar Bölümü'ndeki yüksek lisansını tamamladı. İstanbul'da bir sivil toplum kuruluşunda çalışma hayatına devam etmektedir.

“Kriz dönemlerinde hepimiz kimleri sevdiğimize
tekrar tekrar karar vermeliyiz.”

Frank O’Hara

BİRİNCİ KISIM

1

Bobbi'yle ben, Melissa'yla ilk kez şehir merkezinde, birlikte şiir okuduğumuz bir şiir gecesinde tanıştık. Melissa dışarıda fotoğrafımızı çekti: Bobbi sigara içiyordu, ben de sanki bileğimin benden kaçmasından korkarmış gibi, sıkılgan bir ifadeyle sağ elimle sol bileğimi tutuyordum. Melissa büyük, profesyonel bir fotoğraf makinesi kullanıyor ve özel bir fotoğraf çantasında birçok farklı lens taşıyordu. Fotoğrafları çekerken sigara içip lafladı. Performansımızdan bahsetti, biz de onun internette rastladığımız işlerinden bahsettik. Gece yarısı gibi bar kapandı. Tam yağmur başlıyordu ki Melissa bizi bir şeyler içmek üzere evine davet etti.

Bir taksinin arka koltuğuna doluşup, kemerlerimizi bağlamaya giriştik. Bobbi ortada oturuyordu ve başı, konuşmakta olduğu Melissa'ya dönüktü, dolayısıyla onun ensesini ve küçük, kaşığa benzeyen kulağını görebiliyordum. Melissa şoföre Monkstown'da bir adres verdi ve ben dönüp pencereden dışarıyı seyretmeye başladım. Radyoda bir ses, "seksenler... pop... klasikler" kelimelerini söyledi. Sonra bir jenerik müziği çaldı. Heyecanlıyım, yabancı birinin evini ziyaret etme sınavına hazırdım, sempatik görünmek için belli bazı iltifatlar ve yüz ifadeleri hazırlamaya koyulmuşum bile.

Yanında bir çınar ağacı bulunan, ateş tuğladan yapılmış yarı müstakil bir evdi. Sokak lambasının ışığında çınarın yaprakları turuncu ve yapay görünüyordu. Başka insanların evlerinin içini görmeye bayılıyordum, özellikle de Melissa gibi az biraz ünlü olanlarınkileri. O an eviyle ilgili her şeyi aklımda tutmaya karar verdim; böylece diğer arkadaşlarımıza anlatabilirdim, Bobbi de teyit ederdi.

İçeri girdüğümüzde küçük, kırmızı, spaniel cinsi bir köpek koridordan koşturarak gelip bize havlamaya başladı. Koridor sıcaktı ve ışıkları yanıyordu. Kapının yanında, üzerine bir yığın bozuk para, bir saç fırçası ve kapağı açık bir ruj bırakılmış olan alçak bir sehpa vardı. Merdivenin üzerinde bir Modigliani baskısı asılıydı – arkasına yaslanan çıplak bir kadın. Koskoca bir ev bu, diye düşündüm. Bir aile bile oturabilir burada.

Melissa koridorun öbür ucuna doğru: Misafirlerimiz var, diye seslendi.

Kimse ortaya çıkmayınca biz de onun peşinden mutfağa girdik. Olgun meyvelerle dolu koyu renkli ahşap bir kâse gördüğümü ve camdan bir kış bahçesinin gözüme çarptığını hatırlıyorum. Zengin insanlar, dedim kendi kendime. O zamanlar sürekli zenginleri düşünüyordum. Köpek bizi mutfağa kadar takip etmişti ve ayakaltında dolaşarak hırıltılarla soluyordu ama Melissa köpekle ilgili hiçbir şey söylemeyince biz de ağzımızı açmadık.

Şarap? dedi Melissa. Beyaz mı kırmızı mı?

Kocaman, kâse boyutunda kadehlere şarap koydu ve alçak bir masanın etrafına oturduk. Melissa bize birlikte serbest şiir dinletilerinde sahne almaya nasıl başladığımızı sordu. İkimiz de henüz üniversitenin üçüncü yılını yeni bitirmiştik ama liseden beri birlikte şiir okumaları yapıyorduk. O dönemin sınavları bitmişti. Mayısın sonlarıydı.

Melissa fotoğraf makinesini masanın üstüne koy-

muştı ve ara sıra kaldırıp bir fotoğraf çekiyor ve “işkolik” olduğunu söyleyerek gülüyordu. Bir sigara yakıp külünü kitsch görünümlü camdan bir kül tablasına silkti. Normalde içeride sigara içip içmediğini merak ettim çünkü ev hiç duman kokmuyordu.

Yeni arkadaşlar edindim, dedi.

Kocasını mutfağın girişinde duruyordu. Elini kaldırıp bize selam vermesiyle birlikte köpek ciyaklamaya, inlemeye ve daireler çizmeye başladı.

Melissa bizi göstererek: Bu Frances, bu da Bobbi, dedi. İkisi de şair.

Kocasını buzdolabından bir şişe bira çıkarıp tezgâhın üzerinde açtı.

Gel bizimle otur, dedi Melissa.

Çok isterdim, dedi, ama şu uçuştan önce biraz uyuşam iyi olur.

Köpek, adamın yakınındaki bir sandalyenin üzerine sıçrayınca adam kayıtsızca uzanıp kafasına dokundu. Melissa’ya köpeği besleyip beslemediğini sordu, o da hayır dedi. Köpeği kucağına alıp boynunu ve çenesini yalamasına izin verdi. Onu besleyeceğini söyleyerek mutfak kapısından çıktı.

Nick’in yarın sabah Cardiff’te çekimi var, dedi Melissa.

Kocasının oyuncu olduğunu zaten biliyorduk. Sıklıkla Melissa’yla birlikte etkinliklerde görüntüleniyorlardı ve arkadaşlarımızın arkadaşlarından bazıları onlarla tanışmıştı. Adamın büyük, yakışıklı bir yüzü vardı ve bir koluyla Melissa’yı kaldırıp diğeriyle de davetsiz misafirleri rahatça savuşturabilmiş gibi görünüyordu.

Çok uzun boylu, dedi Bobbi.

Melissa, “uzun boylu” ifadesi, nahoş olan başka bir şeyin üstü örtülü söylenişiymişçesine gülümsedi. Sohbet ilerledi. Hükümet ve Katolik Kilisesi üzerine kısa bir tar-

tışmaya girdik. Melissa bize dindar olup olmadığımızı sordu ve değiliz dedik. Cenaze ve dğün gibi dinî olayları “bir nevi sakinleştirici ilaç gibi rahatlatıcı” bulunduğunu söyledi. Komünal bir tarafları var, dedi. Dolayısıyla nevroitik bireycilere hoş gelebiliyor. Bir de ben rahibe okuluna gittim, o yüzden duaların çoğu hâlâ ezberimdedir.

Biz de rahibe okuluna gittik, dedi Bobbi. Birtakım sorunları beraberinde getirdi.

Melissa sırttı ve, ne gibi? dedi.

Şöyle ki, ben lezbiyenim, dedi Bobbi. Frances de komünist.

Ayrıca ben duaların hiçbirini hatırladığımı sanmıyorum, dedim.

Uzunca bir süre konuştuk ve içtik. Hayranlık duyduğumuz bir şair olan Patricia Lockwood ve Bobbi'nin aşağılayıcı biçimde “ücret eşsizliği feminizmi” diye tabir ettiği şey hakkında konuştuğumuzu hatırlıyorum. Yorulmaya ve hafiften sarhoş olmaya başlamıştım. Söyleyecek nüktedan bir şey bulamıyor, yüzümü espri anlayışımı aktarabilecek bir şekle sokmakta zorlanıyordum. Sanırım bol bol güldüm ve başımı salladım. Melissa bize yeni bir deneme kitabı üzerinde çalıştığını söyledi. Bobbi ilkini okumuştu ama ben okumamıştım.

İlki çok iyi değil, dedi Melissa bana. İkincinin çıkmasını bekle.

Saat üç gibi bizi misafir odasına yönlendirip tanıştığına ne kadar memnun olduğunu ve kaldığımız için ne kadar mutlu olduğunu söyledi. Yatağa girdiğimizde tavana bakıp kendimi çok sarhoş hissettim. Oda kısa ve ardışık turlar atarak devamlı dönüyordu. Gözlerim tam bir tura alışıyordu ki diğeri başlıyordu. Bobbi'ye onun da benzer bir problem yaşayıp yaşamadığını sordum ama hayır dedi.

İnanılmaz biri, değil mi? dedi Bobbi. Melissa yani.

Sevdim ben de, dedim.

Melissa'nın koridordan gelen sesini ve onu odadan odaya götüren ayak seslerini duyabiliyorduk. Bir sefer köpek havladığında bir bağırtısını, ardından da kocasının sesini duyar gibi olduk. Ama sonrasında uyuyakaldık. Kocasının gidişini duymadık.

* * *

Bobbi'yle ortaokulda tanışmıştık. O zamanlar Bobbi çok dik başlıydı ve okulumuzun "eğitim ve öğretime engel olmak" adını verdiği bir davranış suçundan sık sık ceza alırdı. On altı yaşındayken burnunu deldirip sigaraya başlamıştı. Onu kimse sevmezdi. Bir sefer çarmıha gerilmiş İsa'nın alçıdan bir heykelinin yanındaki duvara "ataerkiyi sikeyim" yazdığı için geçici uzaklaştırma aldı. Bu olayın etrafında bir dayanışma duygusu oluşmadı. Bobbi'nin derdinin gösteriş olduğu düşünülürdü. Ben dahi kabul etmeliydim ki onun uzaklaştırıldığı hafta eğitim ve öğretim görece çok daha sorunsuz geçmişti.

On yedi yaşındayken, bir kısmı kırık bir disko topunun tavana ve parmaklıklı pencerelere ışık saçtığı okul toplantı salonunda bağış toplamak adına düzenlenen bir dans etkinliğine katılmamız gerekmişti. Bobbi tiril tiril bir elbise giymişti ve saçları taranmamış görünüyordu. Işıltılı bir albenisi vardı, bu yüzden ona ilgi göstermemek için herkesin hayli uğraşması gerekiyordu. Ona elbisesini sevdiğimi söyledim. Bana kola şişesinden içmekte olduğu votkadan verdi ve okulun geri kalanının kilitli olup olmadığını sordu. Arka merdivene çıkan kapıyı denediğimizde açık olduğunu gördük. Bütün ışıklar kapalıydı ve yukarıda kimse yoktu. Aşağıdan döşemeleri titreten müziği duyabiliyorduk; tıpkı başkasına ait bir telefonun zil sesi gibi. Bobbi bana votkasından biraz daha verip kızlardan hoşla-

nıp hoşlanmadığımı sordu. Onun yanında umursamaz davranmak çok kolaydı. Tabii, dedim sadece.

Bobbi'nin kız arkadaşı olarak kimsenin sadakatine ihanet etmiyordum. Yakın arkadaşım yoktu ve öğle aralarında tek başıma okul kütüphanesinde ders kitapları okurdum. Diğer kızları severdim, ödevlerimden kopya çekmelerine izin verirdim ama yalnızdım ve gerçek arkadaşlığa layık değilmişim gibi hissederdim. Kendimle ilgili iyileştirmem gereken şeylerin listesini yapardım. Bobbi'yle çıkmaya başladıktan sonraysa her şey değişti. Artık kimse ödevlerimi istemiyordu. Öğle aralarında el ele tutuşarak otoparkta yürüyüş yapıyorduk ve insanlar sırf kötülüğüne bizden gözlerini kaçırıyordu. Eğlenceliydi; gerçek eğlenceyi ilk tadışımdı.

Okul sonraları onun odasında uzanıp müzik dinler ve birbirimizden neden hoşlandığımızı konuşurduk. Bunlar uzun ve hararetli konuşmalardı ve bana o kadar önemli gelirlerdi ki akşamları bazı kısımlarını hatırımda kaldıkları kadarıyla gizlice kâğıda dökerdim. Bobbi benim hakkımda konuştuğunda kendimi ilk kez aynada görüyormuşum gibi gelirdi. Gerçek aynalara da daha çok bakıyordum artık. Daha önce hiç yapmadığım bir şekilde, yüzüm ve vücudumla yakından ilgilenmeye başlamıştım. Bobbi'ye, bacaklarım uzun mu? Kısa mı yoksa? gibi sorular soruyordum.

Okulumuzun mezuniyet töreninde birlikte bir şiir okuma performansı gerçekleştirdik. Velilerin bazıları ağladı ama sınıf arkadaşlarımız toplantı odasının pencerelelerinden dışarı bakmak ve sessizce aralarında konuşmakla yetindiler. Birkaç ay sonra, birlikte olduğumuz bir seneyi aşkın bir sürenin ardından Bobbi'yle ayrıldık.

* * *

Melissa bizimle ilgili bir tanıtım yazısı kaleme almak istedi. Barın dışarısında çektiği fotoğrafların bazılarını da ekleyip, ilgilenip ilgilenmediğimizi soran bir e-posta attı. Odamda yalnızken dosyalardan birini indirdim ve açıp tam ekran yaptım. Sağ elinde sigarasını tutan, diğeriyle de kürk şalını çekiştiren Bobbi yaramaz bir çocuk edasıyla dönmüş bana bakıyordu. Onun yanında oturan ben, sıkılmış ve ilginç görünüyordum. İsmimi kalın gövdeli harfleri olan serif yazı karakterli bir tanıtım yazısında hayal etmeye çalıştım. Bir dahaki buluşmamızda Melissa'yı etkilemek için daha çok uğraşmaya karar verdim.

E-posta geldikten neredeyse hemen sonra Bobbi beni aradı.

Fotoğrafları gördün mü? diye sordu. Sanırım ona âşığım.

Bir elimle telefonu tutup diğeriyle Bobbi'nin yüzüne zum yaptım. Yüksek çözünürlüklü bir resimdi ama pikselleri görene kadar zum yaptım.

Belki de sadece kendi yüzüne âşıksındır, dedim.

Güzel bir yüzüm olması narsist olduğum anlamına gelmiyor.

Konuyu uzatmadım. Hâlâ zum yapmakla meşguldüm. Melissa'nın çeşitli büyük edebiyat sitelerine yazdığını ve yazılarının internette geniş bir kitleye ulaştığını biliyordum. Oscar'lar hakkında herkesin her sene ödül sezonunda tekrar paylaştığı ünlü bir deneme yazmıştı. Grafton'da işlerini satan sanatçılar ya da Londra'daki sokak müzisyenleriyle ilgili yerel portreler yazdığı da olmuştu; bunlara daima kişilerinin insan yüzlerini gösteren, "karakter" yüklü muazzam fotoğraflar eşlik ediyordu. Resmi tekrar uzaklaştırıp, kendi yüzüme, internette gezinirken onu ilk kez gören bir yabancıymışım gibi bakmaya çalıştım. Yuvarlak ve beyaz görünüyordu; kaş-



Frances ve Bobbi, Dublin'deki bir edebiyat gecesinde Melissa'yla tanışır ve yavaş yavaş onun dünyasına çekilirler. Geçmişte bir çift olan bu iki üniversite öğrencisi, bir yazar olan Melissa ve onun otuzlu yaşlarındaki kocası Nick'ten etkilenecek ve dördünün karmaşık bir ilişki ağına dönüşen yakınlıkları, sonunda acı veren bir hal alacaktır.

Arkadaşlarla Sohbetler, kimlik ve iletişimin derinliklerine inerek aslında kim olduğumuz ile kendimizi kim olarak sunduğumuz arasındaki uçurumu irdeliyor. Masumiyetin işleyişi, sadakatsizliğin etkisi ve özgür iradenin aslında bir yanılsamaya dönüşebileceğiyle ilgili bağımlılık yaratan etkisiyle *Arkadaşlarla Sohbetler*, Rooney'yi kendi kuşağının en umut verici ve güçlü seslerinden biri haline getirdi.

"İlk eser olduğuna inanmadığınız ilk eserlere bayılıyorum...

İncelikli, sürükleyici bir portre çalışması."

Zadie Smith

"Modern ilişkilere getirilmiş, kara mizahla dolu zekice bir yorum."

The Sunday Times

"Çok iyi... Bu roman, günümüzde genç ve kadın olmaya dair

şimdiye dek okuduğum en iyi şey."

Daily Mail

#İrlandaedebiyatı #kimlik #sadakat #aşk #büyüme #bağlanmak

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [X](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6384-7



9 789750 763847